

Influensaovervåking

Uke 43 • 2017

Klinisk overvåking og virologisk overvåking:

E-post: influenza@fhi.no

Mediehenvelser:

Telefon: 21 07 83 00

Lite influensa i omløp

Overvåkingen fra uke 43 viser at forekomsten av influensalignende sykdom i landet er svært lav. Det forekommer likevel influensavirus i Norge, både influensa A(H3N2) og influensa B er i omløp. Det er ennå for tidlig å si hvilke virus som vil prege sesongen 2017/18 i Norge.

Om rapporten

Folkehelseinstituttets ukentlige influensarapport samler data fra klinisk overvåking og virusovervåking i Norge, samt fra internasjonal influensaovervåking. Rapporten produseres på onsdager og dekker perioden til og med torsdag uken før.

Tabell 1. Status og utvikling i de ulike overvåkingssystemene

Overvåkingssystem		Uke 43	Status & utvikling
Influensalignende sykdom og sykehusinnleggelser	Sykdomspulsen	Influensalignende sykdom: 0,3 % av legekonsultasjonene	Svært lav, stabilt
	Alvorlig influensa*	0 innlagte - 0 med influensa A - 0 med influensa B Totalt 11 innlagte f.o.m. uke 40	Lavt
Virologisk overvåking	Mikrobiologiske laboratorier	Antall analyserte prøver: 3778 Andel positive prøver: 0,9 % Av totalt 34 positive prøver var 24 influensa A og 10 influensa B	Normalt Lavt, svakt økende Lavt
	Fyrtårnprøver	6 fyrtårnprøver, alle negative for influensa	

Mer informasjon om de ulike [overvåkingssystemene](#) for influensa finnes på [Folkehelseinstituttets influensasider](#).

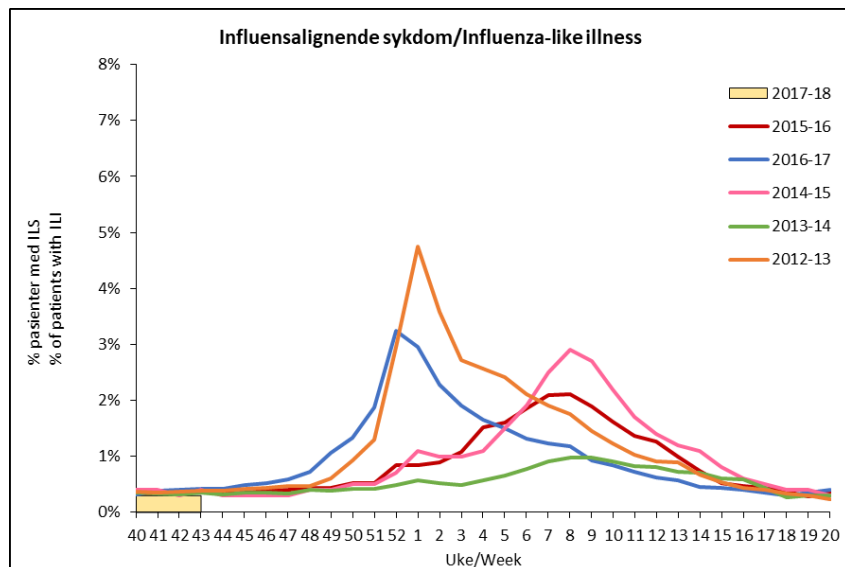
Ukerapporter fra sesongen 2016/17 finnes [her](#).

Rapport som oppsummerer sesongen 2016/17 finnes [her](#).

*Overvåkingen av *alvorlig* influensa dekker ca. 60 % av Norges befolkning

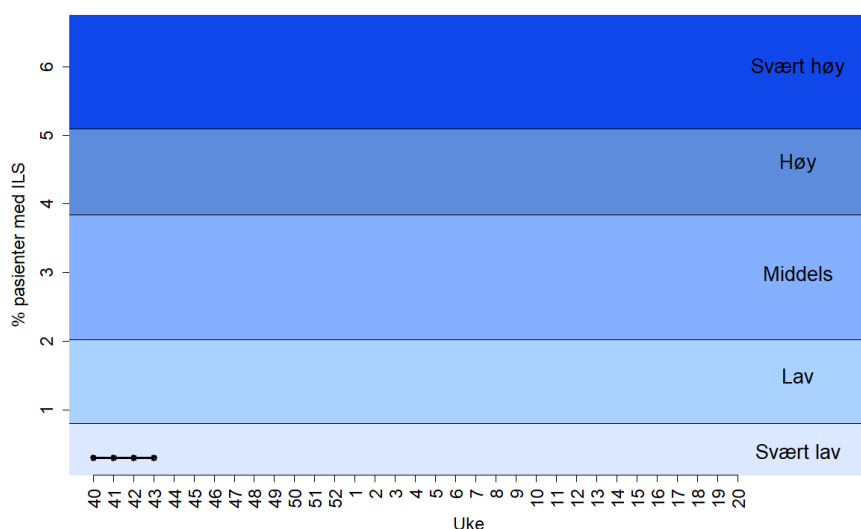
Overvåking av influensalignende sykdom

I uke 43/2017 fikk 0,3 % av dem som gikk til legen diagnosen "influensalignende sykdom" (ILS) (Figur 1).

Figur 1. Andel av pasienter som var til legekonsultasjon og som fikk diagnosen influensa. Tallene for siste uke kan bli justert noe opp eller ned i neste rapport.

Dette indikerer svært lav influensaaktivitet (Figur 2). Aktiviteten var svært lav over hele landet med unntak av Finnmark som har hatt lav aktivitet de siste ukene (se kart lenger ned i rapporten). Justerte tall for uke 42, viser derimot at Finnmark også havner i kategorien «svært lav» influensaaktivitet. Få virusfunn tyder også på at det ikke er mer influensa i Finnmark enn i resten av landet. Det er ikke meldt om influensautbrudd i helseinstitusjoner.

Figur 2. Influensaaktiviteten målt i intensitet for inneværende sesong.

Overvåking av influensalignende sykdom

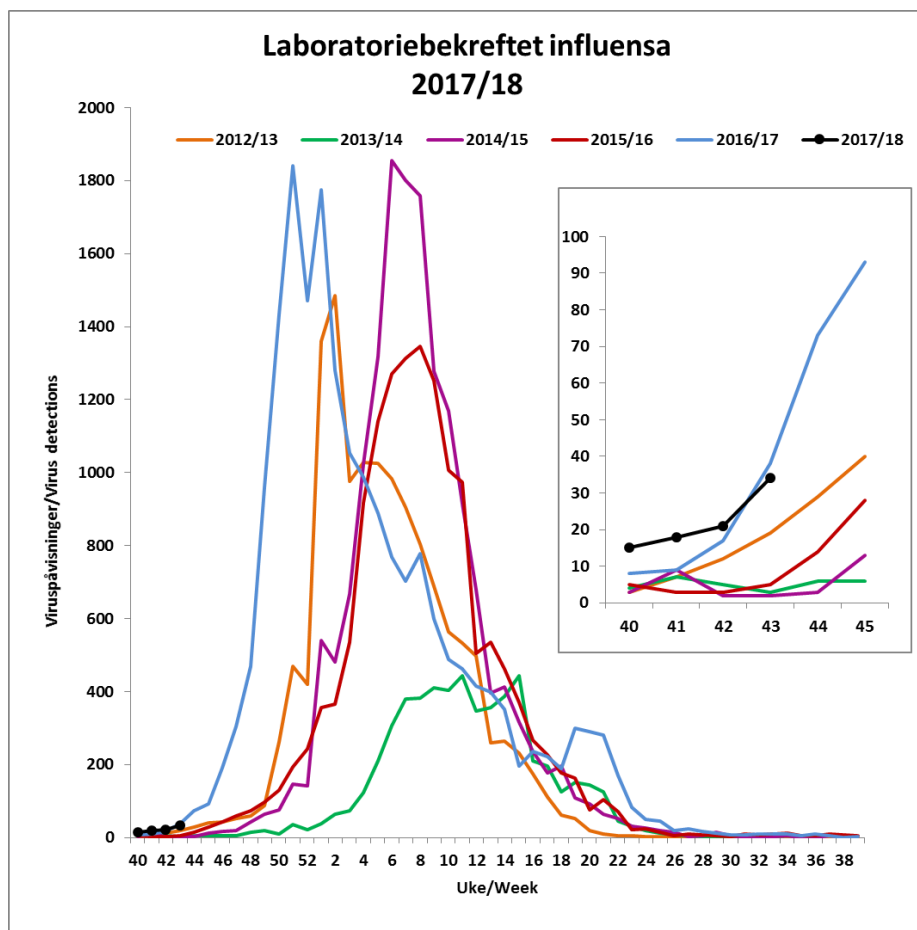
[Sykdomspulsen](#) registrerer data om influensadiagnoser fra alle landets fastleger og legevakter, og presenterer influensaaktivitet per fylke.

Tallene gir en indikasjon på aktiviteten av influensa, men angir ikke nøyaktig antall influensasyske.

Overvåkingen av influensalignende sykdom løper fra og med uke 40 på høsten til og med uke 20 på våren.

Virologisk overvåking

Antall viruspåvisninger er på et lavt nivå (Figur 3). På landsbasis lå positivprosenten på 0,9 % forrige uke (Figur 4), dette er lavt, men svakt økende.

Figur 3. Ukentlig antall influensaviruspåvisninger denne sesong sammen med data fra tidligere sesonger. Data for siste uke er ikke fullstendige og kan bli endret.

Det ble innrapportert 3778 analyserte prøver forrige uke hvorav 24 prøver var positive for influensa A og 10 for influensa B.

Virus blir subtypet (influenza A) og linjebestemt (influenza B) så snart influensasenteret på FHI mottar dem. Den foregående uke er så langt ett av influensa A-virusene subtypet til H3N2 og ett som H1N1. En del av de influensa A-positive er fra laboratorier som har

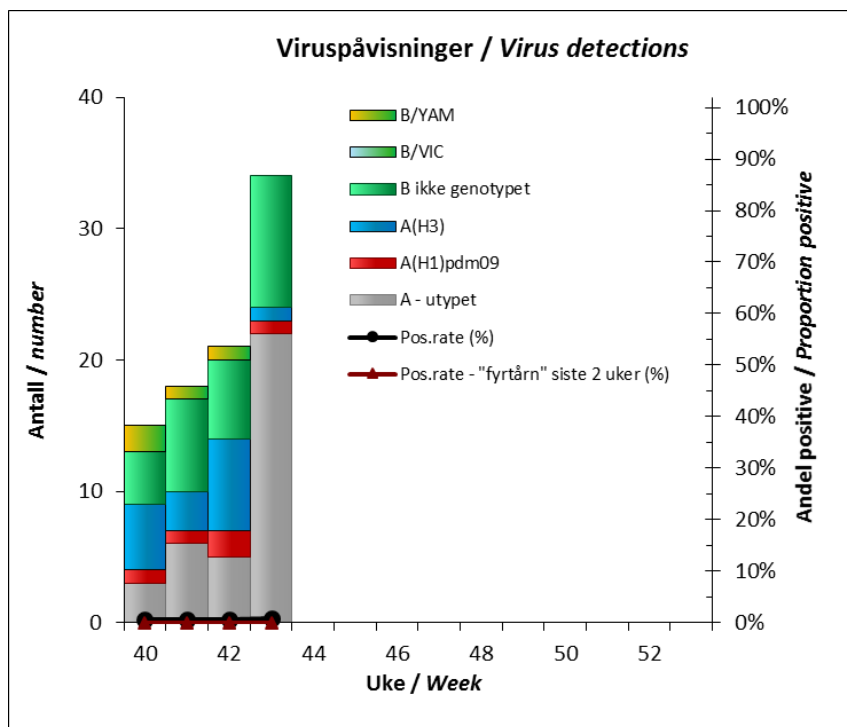
Virologisk overvåking

Medisinsk-mikrobiologiske laboratorier rapporterer ukentlig til Folkehelseinstituttet om funn av influensavirus eller antistoff mot virus (serologi) i pasientprøver.

I tillegg sender et utvalg leger (såkalte "fyrtårnleger") inn prøver fra pasienter med influensalignende sykdom direkte til Folkehelseinstituttet for viruspåvisning og karakterisering.

Folkehelseinstituttet utfører også karakterisering av virus som andre laboratorier sender inn.

testet for subtype H1, men ikke H3, og flere av disse er trolig subtype H3. Av de 10 influensa B er foreløpig ingen linjebestemt (Figur 4).

Figur 4. Meldte funn av influensavirus i Norge siden uke 40 2017. Figuren viser typefordeling av influensa A, subtyper av influensa A og influensa B pr. uke sammen med samlet positivrate. Tall fra virusovervåkingen fins i tabell 2 lenger ned i rapporten. Data for siste uke er ikke fullstendige og kan bli endret.

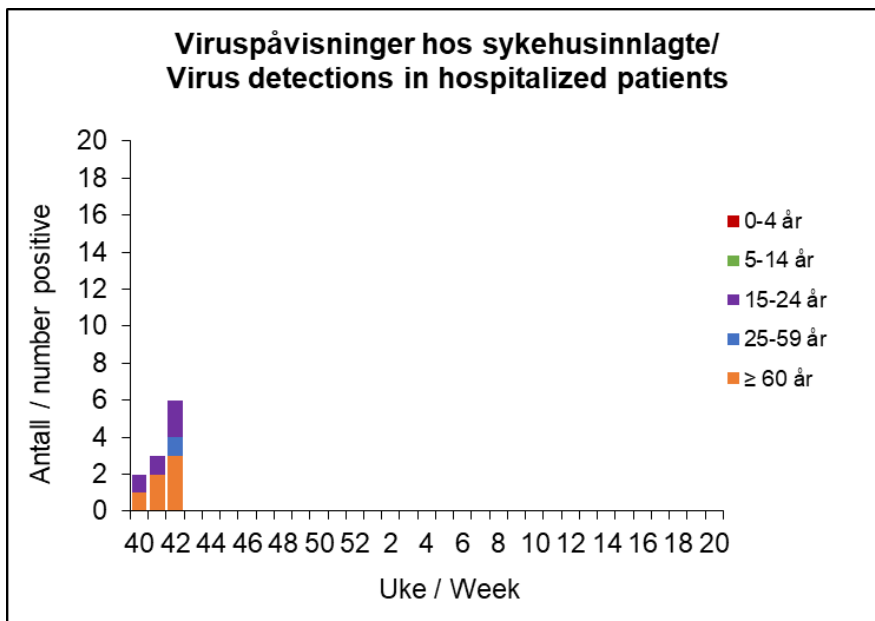
Hittil i sesongen er det testet 12352 prøver på landsbasis. Det er påvist 57 influensa A-virus og 31 influensa B-virus. Influensa A utgjør 65 % av alle positive prøver (Figur 4). De aller fleste influensa A-virus så langt er subtypet som H3N2-virus (16) og kun 5 som H1N1. Det er linjebestemt 4 influensa B-virus så langt, alle tilhørte B/Yamagata linjen.

Fyrtårn

Det er mottatt 6 fyrtårnprøver fra forrige uke, ingen av disse var positive for influensa. Hittil i sesongen er det analysert 33 fyrtårnprøver fra almenpraktiserende leger, ingen ennå positive for influensavirus. Seks prøver har vært rhinovirus positive.

Overvåking av alvorlig influensasykdom

I uke 43 ble det mottatt rapporter fra alle de mikrobiologiske sykehuslaboratorier som deltar i overvåkingen*. Prøvene fra disse laboratoriene utgjør 40 % av alle prøver testet for influensa i Norge den siste uken. Av 1496 prøver som ble testet var 613 fra pasienter innlagt i sykehus. Det ble ikke påvist influensavirus hos noen inneliggende pasienter (Figur 5). Fra og med uke 40 har det blitt påvist influensa hos 11 (0,5 %) av de innlagte pasientene som er blitt testet.

Figur 5. Tilfeller med laborierpåvist influensa innlagt i sykehus, aldersfordelt. Tallene er basert på rapporter om virusfunn siden uke 40/2017 fra 8 mikrobiologiske sykehuslaboratorier.

Influensavaksine

Det er ingen endringer anbefalingene om hvem som skal vaksineres, utover at gravide i 1. trimester med tilleggstrisiko nå anbefales vaksine på generelt grunnlag. Nye data fra de senere år gir ingen grunn til bekymring når det gjelder sikkerhet for mor og foster (se høyremarg for gjeldende anbefalinger). Det tar ca. 2 uker fra vaksinen settes til den gir beskyttelse. Hvor god beskyttelse årets vaksine vil gi er det for tidlig å si noe om.

Folkehelseinstituttet har hittil i sesongen sendt ut over 487.000 vaksinedoser til målgruppene for influensavaksinasjon. Det er i

Overvåking av alvorlig influensa

Et laboratoriebasert overvåkingssystem av innlagte i sykehus med influensa ble innført i sesongen 2014-15. Åtte mikrobiologiske laboratorier* deltar i denne overvåkingen. Disse betjener et opptaksområde på ca. 60 % av Norges befolkning. Overvåkingen gir en indikasjon på antall innlagte med influensa fordelt på alder og virustype.

*St. Olavs hospital, Førde sentralsykehus, Haukeland universitetssykehus, Stavanger universitetssykehus, Sykehuset i Vestfold, Oslo universitetssykehus Ullevål, Sykehuset Innlandet Lillehammer og Sørlandet sykehus.

Årets vaksine mot sesonginfluensa

For sesongen 2017-2018 inneholder influensavaksinen 3 virusvarianter:

- et A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-lignende virus;
- et A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-lignende virus; og
- et B/Brisbane/60/2008-lignende virus.

Levende svekket nasalvaksine inneholder i tillegg et B/Phuket/3073/2013-lignende virus.

Se [Vaksineanbefalinger influensa](#) for mer informasjon om hvilke risikogrupper som anbefales å ta vaksine mot sesonginfluensa.

For mer detaljert informasjon om influensavaksinasjonsprogrammet, influensavaksiner og bakgrunn for anbefalinger se <https://www.fhi.no/sv/influensa/influensavaksine/>

tillegg sendt ut nesten 27.000 doser til bruk utenom influensavaksinasjonsprogrammet.

Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK har fått inn melding om 107 171 personer som er vaksinert med årets influensavaksine denne sesongen (per 24.10.17).

Vaksinasjonsdekningstall fra SYSVAK for sesongen 2016/17 for personer over 65 år er nå tilgjengelig i Norgeshelse og Kommnehelse. Den angitte dekningsgraden på lands- og fylkesnivå vil høyst sannsynlig være lavere enn den reelle andelen vaksinerte, da antallet doser registrert i SYSVAK er vesentlig lavere enn antallet distribuerte doser.

Oversikt over influensavaksinasjon blant personer over 65 år i sesongen 2016/17: [Norgeshelse](#) og [Kommnehelse](#)

Overvåking av resistens mot antivirale legemidler

Influensasenteret ved Folkehelseinstituttet overvåker løpende følsomhet hos influensavirus for aktuelle antivirale legemidler. Særlig har man årvåkenhet for eventuell resistens mot oseltamivir (Tamiflu®). Ingen virus fra denne sesongen er så langt undersøkt for resistens.

Internasjonal influensaaktivitet

I den tempererte sone av den sørlige halvkule og i noen land i Sør- og Sør-øst Asia er influensaaktiviteten på vei ned. I Sentral-Amerika og i Karibien ble lav influensaaktivitet rapportert fra noen få land. På den nordlige halvkule, inkludert i Europa, rapporteres det om lav influensaaktivitet. På verdensbasis har det vært flest påvisninger av influensa A(H3N2) og influensa B-virus. I uke 42 rapporterte 40 europeiske land om lav influensaaktivitet, mens Malta rapporterte om middels influensaaktivitet. I Europa testet kun 14 av 500 (3 %) fyrtårnprøver positivt for influensa. To tredjedeler var influensa type A og en tredjedel influensa type B.

Overvåking av totaldødelighet – NorMOMO

Antall dødsfall per uke i Norge har ligget innenfor forventet nivå de siste ukene. Tallene for dødelighet de siste 2-3 ukene er ufullstendige grunnet forsinkelser i registreringen av dødsfall.

Aktuelle lenker

Folkehelseinstituttets influensasider:
www.fhi.no/influenza

WHO's influensasider:
<http://www.who.int/influenza/en>

European Influenza Surveillance Network (EISN, dekker EU/EØS):
http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/seasonal_influenza/Pages/index.aspx

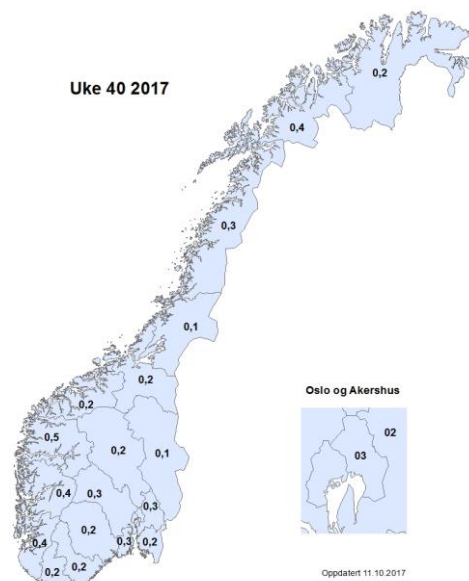
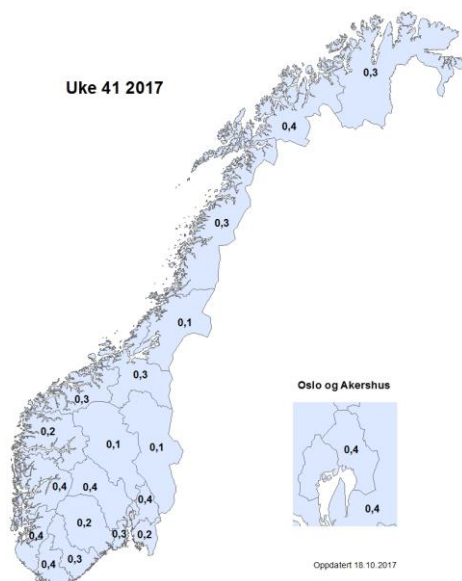
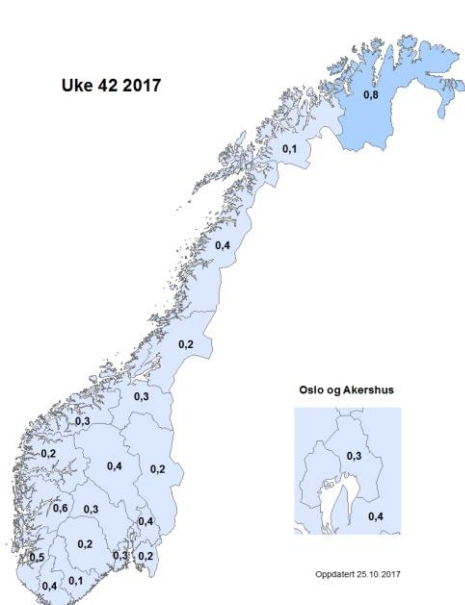
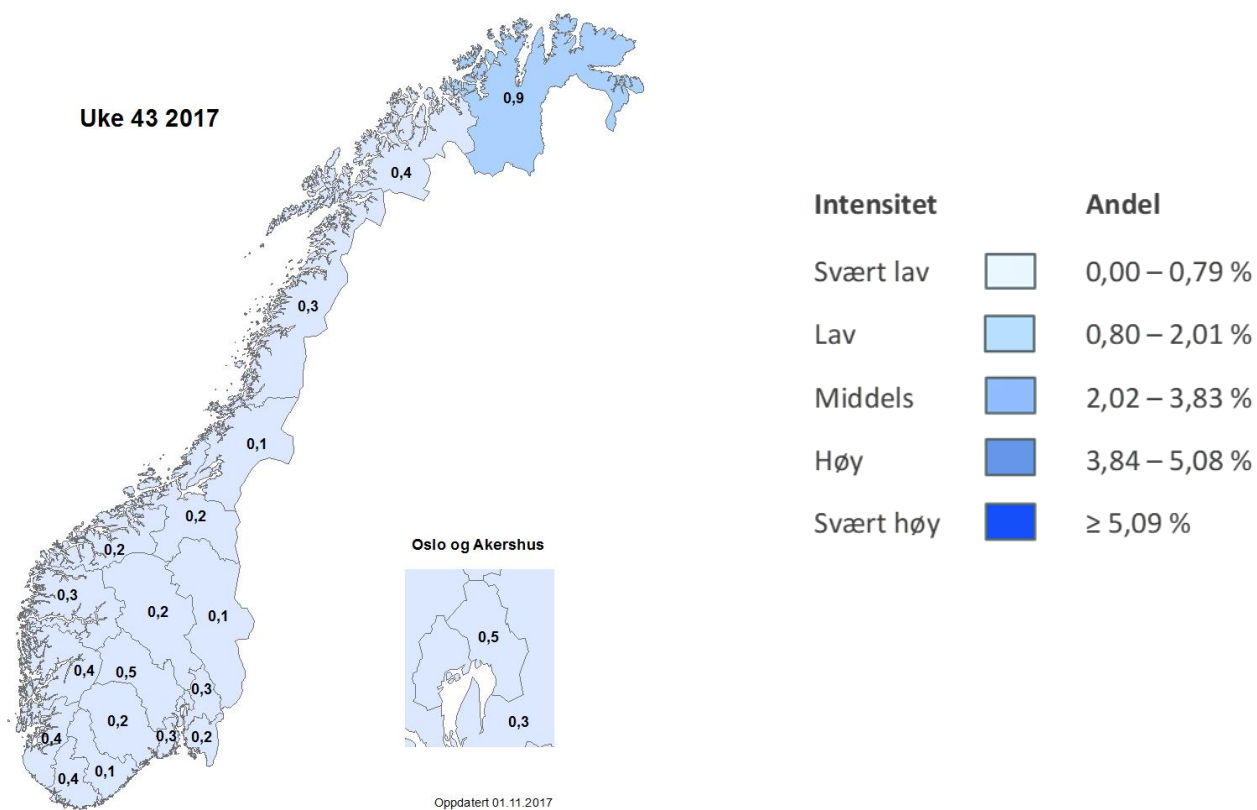
EuroFlu (dekker WHO's Europaregion):
<http://www.euroflu.org/>

NorMOMO

Folkehelseinstituttet overvåker generell dødelighet i den norske befolkning. Data fra overvåkingen brukes i beredskapssammenheng og supplerer influensaovervåkingen. Overvåkingen er en del av det europeiske EuroMOMO-prosjektet som overvåker dødeligheten i Europa. Mer informasjon finnes på FHI sine nettsider om [NorMOMO](#). Her finnes også [ukerapporter](#) om overvåkingen av totaldødelighet.

Kart med tall fra Sykdomspulsen for influensaovervåking

Kartet under viser den rapporterte forekomsten av influensalignende sykdom fordelt på fylke.

Tall fra laboratoriebekreftet influensaovervåking

Tabell 2. Analyser for influensavirus ved landets laboratorier, inkludert WHO Nasjonalt influensasenter på Folkehelseinstituttet. Data for de siste ukene er ikke fullstendige og kan bli endret.

UKE/ week	Viruspåvisninger/Virus detections							
	Prøver/ Specimens	% positive	A(utypet) not subtyped	A(H1) pdm09	A(H3)	B ikke genotypet not lineage typed	B/ Victoria lineage	B/ Yamagata lineage
40	2348	0,6 %	3	1	5	4	0	2
41	3007	0,6 %	6	1	3	7	0	1
42	3219	0,7 %	5	2	7	6	0	1
43	3778	0,9 %	22	1	1	10	0	0
Total	12352		36	5	16	27	0	4
UKE/ week	Prøver/ Specimens	% positive	A(utypet) not subtyped	A(H1) pdm09	A(H3)	B ikke genotypet not lineage typed	B/ Victoria lineage	B/ Yamagata lineage
		Type A:	57	Type B:		31		